

มาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส
ภายในหน่วยงาน

ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ.2567

คำนำ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and transparency Assessment: ITA) มีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐได้ยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานของตน และมุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐได้มีการปรับปรุงพัฒนาตนเองในด้าน คุณธรรมและความโปร่งใสเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐ มีการดำเนินงานที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวมเป็นสำคัญ และลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

รายงานฉบับนี้ ได้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and transparency Assessment: ITA) ในรอบปีที่ผ่านมา (ปี ๒๕๖๖) ประกอบด้วย ประเด็นข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนที่จะต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนประเด็นที่จะต้องพัฒนาให้ดีขึ้น แนวทางการนำผลการวิเคราะห์ไปสู่แนวทางการปฏิบัติของหน่วยงานตลอดถึงข้อเสนอแนะในการจัดทำมาตรการเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงานให้ดีขึ้น

ในการนี้ ศูนย์จิตตปัญญาศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะสามารถยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล (Good governance) สะท้อนถึงภาพลักษณ์เชิงบวกให้กับหน่วยงาน และส่งผลต่อการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index : CPI) ของประเทศไทยให้มีอันดับและค่าคะแนนที่สูงขึ้นต่อไป

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ได้พัฒนาเครื่องมือการประเมินเชิงบวกเพื่อเป็นมาตรการป้องกันการทุจริต และเป็นกลไกในการสร้างความตระหนักรู้ให้กับหน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและคุณธรรม โดยใช้ชื่อว่า การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and transparency Assessment: ITA) ปัจจุบันการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and transparency Assessment: ITA) ได้ถูกกำหนดให้เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งเครื่องมือดังกล่าว ถือได้ว่าเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก และมุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐได้ยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานของตน และมุ่งหวังให้หน่วยงานภาครัฐได้มีการปรับปรุงพัฒนาตนเองในด้านคุณธรรมและความโปร่งใสเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐ มีการดำเนินงานที่มุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวมเป็นสำคัญ และลดโอกาสที่จะเกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลให้หน่วยงานภาครัฐสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ -๒๕๘๐)

เพื่อให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ(Integrity and transparency Assessment: ITA) ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มหาวิทยาลัยมหิดล โดยศูนย์จิตตปัญญาศึกษา จึงได้จัดทำมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ประกอบด้วย ประเด็นข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนที่จะต้องแก้ไขโดยเร่งด่วน ประเด็นที่จะต้องพัฒนาให้ดีขึ้น แนวทางการนำผลการวิเคราะห์ไปสู่แนวทางการปฏิบัติของหน่วยงาน ตลอดจนข้อเสนอแนะในการจัดทำมาตรการเพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสภายในหน่วยงานให้ดีขึ้น โดยพิจารณาจากผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐตาม สรุปดังนี้

ตารางที่ 1 ขนาดตัวอย่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

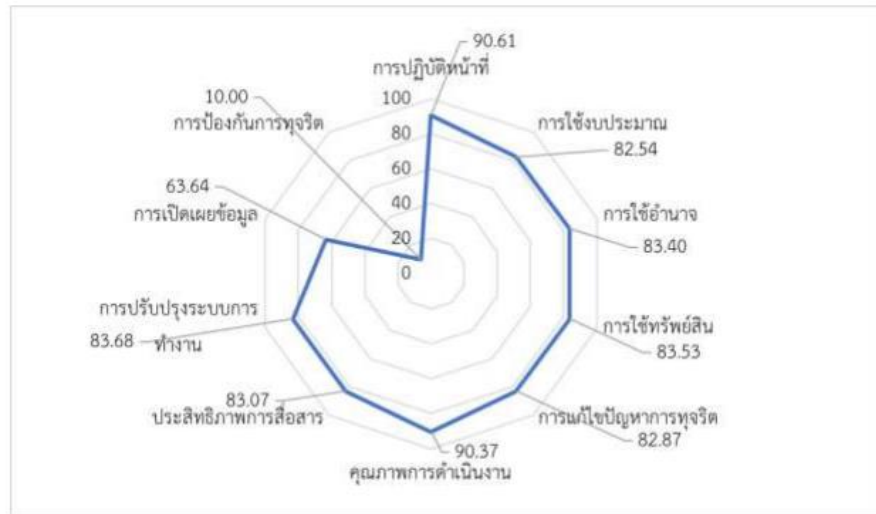
ขนาดตัวอย่าง	จำนวนขั้นต่ำ	จำนวนเก็บข้อมูล
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT)	21	21
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT)	80	87

2. คะแนนผลการประเมินตามเครื่องมือการประเมิน

คะแนนผลการประเมินของ ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา : 71.55 คะแนน ระดับผลการประเมิน : C

ตารางที่ 2 คะแนนผลการประเมินตามเครื่องมือการประเมิน

เครื่องมือการประเมิน	คะแนนที่ได้ (100 คะแนน)	น้ำหนัก (ร้อยละ)	คะแนนถ่วง น้ำหนัก
1. แบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (IIT)	84.59	30	25.38
2. แบบวัดการรับรู้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (EIT)	85.71	30	25.71
3. แบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (OIT)	51.16	40	20.46
รวม			71.55

รูปที่ 1 คะแนนสูงสุดรายตัวชี้วัด

การวิเคราะห์ข้อมูลและมาตรการการดำเนินการปรับปรุง

การวิเคราะห์ผลการประเมิน ITA ของศูนย์จิตตปัญญาศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ พบว่า ผลการประเมินในส่วนของการประเมินจากบุคลากรภายในหรือ IIT ยังไม่ถึงคะแนน ๙๐.๖๑ ตามที่มหาวิทยาลัยตั้งเป้าหมายไว้ อยู่ในระดับร้อยละ ๘๔.๕๙ สำหรับผลการประเมินจากบุคลากรภายนอกที่มาขอรับบริการจากศูนย์มีคะแนนเกินร้อยละ ๘๕.๗๑ บรรลุตามที่มหาวิทยาลัยตั้งเป้าไว้ แต่ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะยังอยู่ในระดับที่ไม่ถึงเกณฑ์ผ่าน และเมื่อกลับมาพิจารณาคะแนนตามตัวชี้วัด พบว่า ตัวชี้วัดการปฏิบัติหน้าที่ ได้คะแนนเท่ากับ ๙๐.๖๑ ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงที่สุด รองลงมาคือคุณภาพการดำเนินงานร้อยละ ๙๐.๓๗ นอกนั้นยังมีคะแนนต่ำกว่า ร้อยละ ๘๐ ทุกตัวชี้วัด และพบว่าตัวชี้วัดที่อยู่ระดับต่ำมากที่สุดในส่วนของทั้ง IIT และ OIT คือเรื่องของการป้องกันการทุจริต อยู่ระดับต่ำที่สุดคือร้อยละ ๑๐ และการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในคะแนน ๖๓.๖๔ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินในปี ๒๕๖๕ ที่ผ่านมามีอยู่ในระดับไม่เกินร้อยละ ๕๐ จะมีการพัฒนามากขึ้นแต่ก็ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของมหาวิทยาลัยที่ตั้งเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ ๘๕

ในส่วนของตัวชี้วัดในด้านการป้องกันการทุจริตที่มีระดับคะแนนต่ำสุด และการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ ถือเป็นความเสี่ยงที่อาจจะก่อให้เกิดการรับสินบนได้ในอนาคต และเป็นจุดอ่อนในส่วนของการประพฤติปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริต การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ ถือการมีมาตรการการป้องกันการทุจริต และประพฤตินิยมชอบเป็นตัวชี้วัดที่มีความสำคัญ รวมไปถึงการเปิดเผยข้อมูล เพื่อประเมินการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน บนเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานให้สาธารณชนได้รับทราบเพื่อความโปร่งใสในการปฏิบัติงานของศูนย์ในประเด็นต่าง ๆ ตามข้อกำหนดของ ป.ป.ช. ในส่วนการเผยแพร่ข้อมูลสู่สาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นส่วน ๑) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับศูนย์ ข่าวประชาสัมพันธ์ ๒) การบริหารงาน โครงสร้างองค์กร แผนการปฏิบัติงาน แผนงบประมาณ และการบริหารเงินงบประมาณประจำปี ๓) รายการจัดซื้อจัดจ้าง พัสดุ ครุภัณฑ์ ๔) การบริหารงานและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ๕) การส่งเสริมความโปร่งใสในหน่วยงาน ได้แก่ การจัดการ เรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ดังนั้น ในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ศูนย์จิตตปัญญาศึกษา จึงได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

- ๑) การประชุมเพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจในการเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณะ ตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่ ป.ป.ช.กำหนด และการส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมเพิ่มเติม
- ๒) การจัดทำข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ตามข้อกำหนดของ ป.ป.ช. ปี ๒๕๖๗ ให้เป็นปัจจุบัน
- ๓) การเผยแพร่ข้อมูลสำคัญต่าง ๆ ได้แก่ (๑) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับศูนย์ ข่าวประชาสัมพันธ์ (๒) การบริหารงาน โครงสร้างองค์กร แผนการปฏิบัติงาน แผนงบประมาณ และการบริหารเงินงบประมาณ ประจำปี คู่มือ/ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ การให้บริการส่วนต่าง ๆ ของศูนย์ รวมไปถึงการบริหารทรัพยากรบุคคล (๓) รายการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ครุภัณฑ์ (๔) การบริหารงานและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล (๕) การส่งเสริมความโปร่งใสในหน่วยงาน ได้แก่การจัดการ เรื่องร้องเรียนการทุจริต และประพฤติมิชอบ รวมไปถึงผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๖
- ๔) ประกาศเจตนารมณ์ของผู้บริหารเกี่ยวกับ NO Gift Policy และเน้นย้ำในการประชุมทีมของศูนย์
- ๕) จัดอบรมเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต ผลประโยชน์ทับซ้อนและการมีส่วนได้เสียในองค์กร รวมไปถึงคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล
- ๖) จัดให้มีช่องทางการจัดการข้อร้องเรียน การร้องเรียนทั่วไป และการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบผ่านทางเว็บไซต์ ภายใต้การดำเนินการของคณะกรรมการรับเรื่องราวร้องเรียนของศูนย์
- ๗) จัดให้มีแผนผังกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียน /ร้องทุกข์/ร้องเรียนการกระทำทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ๘) ให้แสดงข้อมูลสถิติสรุปการร้องเรียนร้องทุกข์การทุจริตและประพฤติมิชอบผ่านทางเว็บไซต์ พร้อมรายงานผลการปฏิบัติการประจำปีที่ผ่านมา
- ๙) จัดให้มีการประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ พร้อมรายงานผลการดำเนินงานในปี ๒๕๖๖
- ๑๐) ดำเนินการกำหนดนโยบาย มาตรการ และแนวทางการดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตประจำปี ๒๕๖๗ และเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์
- ๑๑) ดำเนินการรายงานผลการดำเนินการตามมาตรการส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

อนึ่งมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนด มอบหมายให้ฝ่ายแผน พัฒนาคุณภาพ และฝึกอบรม และฝ่ายบริหาร ของศูนย์จิตตปัญญาศึกษา ดำเนินการติดตามทุก ๖ เดือน และเสนอต่อที่ประชุมถึงผลการดำเนินงานและให้มีการรายงานเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณพร้อมเผยแพร่สู่สาธารณะโดยนโยบายการเปิดเผยข้อมูลตามเกณฑ์ที่ ป.ป.ช. กำหนดในแต่ละปี
